

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України
«Про схвалення Стратегії розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року
та затвердження операційного плану її реалізації у 2024-2026 роках»

1. Мета

Проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2024-2026 роках» (далі – проєкт розпорядження) розроблено Міністерством охорони здоров'я України з метою сприяння здоров'ю та добробуту громадян шляхом забезпечення справедливого доступу до якісних медичних послуг, побудови стійкої системи охорони здоров'я та забезпечення участі суспільства у її діяльності.

Стратегія розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року (далі – Стратегія) спрямована на визначення ключових проблем здоров'я населення України та формування рішень, що дозволять створити сприятливі та стійкі умови для вирішення проблем, забезпечити розвиток системи охорони здоров'я та доступ до якісних медичних послуг.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Розроблення проєкту Стратегії розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року (далі – проєкт Стратегії) зумовлено необхідністю визначення ключових проблем здоров'я населення та формування пріоритетів та рішень, що дозволять створити сприятливі та стійкі умови для вирішення проблем, подальший розвиток системи охорони здоров'я. Зокрема, такі умови дозволять гарантувати забезпечення доступу населення, яке проживає на територіях територіальних громад, до якісних медичних послуг, доступності та раціонального використання в державі ефективних та безпечних лікарських засобів належної якості, інших матеріальних ресурсів та забезпечення висококваліфікованого кадрового потенціалу медичної сфери. Реалізація проєкту Стратегії передбачається шляхом досягнення стратегічних та оперативних цілей та комплексного виконання завдань.

Наразі, показники щодо очікуваної тривалості життя українців – 74 років для жінок і 65 років для чоловіків – є одними з найнижчих у Європі. Україна входить до числа країн із старіючим населенням та високими показниками смертності.

Продовжує поглиблюватися демографічна криза. За даними 2021 року смертність (714 263 особи) перевищувала народжуваність (271 984 новонароджених) у понад 2,6 рази. Слід відмітити, що народжуваність у 2021 році була у 1,5 рази меншою проти 2012 року, коли народилося 426 085 дітей, та є найнижча за всі роки незалежності України.

Неінфекційні захворювання (НІЗ) є головними причинами передчасної смерті в Україні - на НІЗ припадає шість із десяти основних причин смерті, 9 із 10 основних причин передчасної смерті та 84% усіх річних смертей.

Повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну не лише актуалізувало нагальність вирішення проблем, спровокованих пандемією COVID-19, а також поставило ряд нових викликів перед системою охорони здоров'я.

Критичне навантаження на національну систему охорони здоров'я було спричинене, окрім іншого, значними руйнуваннями об'єктів закладів охорони здоров'я, підвищенням попиту громадян на окремі види медичної допомоги та послуг, які не були пріоритетними раніше, руйнуванням цивільної інфраструктури, що впливає на доступ до послуг, можливість дотримання маршрутів пацієнта та розподіл ресурсів тощо.

Проблеми у сфері охорони здоров'я загострюються через значну міграцію населення та медичних працівників, спровоковану війною, а також через необхідність прийняття та реалізації ситуативних управлінських рішень в умовах воєнного стану.

Водночас Стратегія передбачає впровадження перспективних медичних технологій і рішень задля прискореного відновлення та збереження людського капіталу, як ключового ресурсу повоєнного розвитку держави.

Проект Стратегії визначає чіткі стратегічні пріоритети, направлені на покращення показників якості та благополуччя життя громадян і досягнення Цілей сталого розвитку до 2030 року.

3. Основні положення проєкту акта

Проектом розпорядження пропонується схвалити Стратегію розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року та затвердити операційний план її реалізації у 2024-2026 роках.

Проектом Стратегії та операційним планом з її реалізації визначено ключові проблеми здоров'я населення України та сформовано рішення і заходи, спрямовані на створення сприятливих умов для їх вирішення, розвиток системи охорони здоров'я, кадрового потенціалу та забезпечення доступу до якісних медичних послуг.

4. Правові аспекти

Проект розпорядження розроблено відповідно до рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року «Про стан національної системи охорони здоров'я та невідкладні заходи щодо забезпечення громадян України медичною допомогою», введеного у дію Указом Президента України від 18 серпня 2021 року № 369.

У сфері охорони здоров'я суспільні відносини регулюється:

Конституцією України;

Основами законодавства України про охорону здоров'я.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує фінансування з державного чи місцевого бюджетів і не впливатиме на надходження та витрати державного та/або місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект розпорядження потребує погодження з Міністерством фінансів України, Міністерством економіки України, Міністерством у справах ветеранів України, Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством соціальної політики України, Міністерством оборони України, Міністерством освіти і науки України, Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством культури та інформаційної політики України, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерством закордонних справ України, Міністерством молоді та спорту України, Міністерством юстиції України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Урядовим уповноваженим з питань гендерної політики, Національною службою здоров'я України та Державною службою України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, Державним управлінням справами, а також місцевими органами виконавчої влади.

Проект розпорядження потребує проведення громадського обговорення.

Проект розпорядження не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної та сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проекті розпорядження відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

Проект розпорядження потребує направлення до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи листом МОЗ.

Проект розпорядження потребує направлення до Міністерства юстиції України для проведення правової експертизи.

Проект розпорядження потребує направлення до Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів для проведення експертизи щодо відповідності зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі міжнародно-правовими, та праву Європейського Союзу (acquis ЄС).

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту розпорядження не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного результату
Держава	матиме позитивний вплив	прийняття проекту розпорядження створить підґрунтя для формування державної політики в сфері охорони здоров'я до 2030 року
Пацієнти	матиме позитивний вплив	прийняття проекту розпорядження сприятиме здоров'ю та добробуту громадян шляхом забезпечення справедливого доступу до якісних медичних послуг, побудови стійкої системи охорони здоров'я.

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

_____ 2024 р.